

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2005. gada 8. novembrī*

Lieta C-293/02

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Royal Court of Jersey* (Normandijas salas) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2002. gada 5. augustā un kas Tiesā reģistrēts 2002. gada 13. augustā, tiesvedībā

Jersey Produce Marketing Organisation Ltd

pret

States of Jersey,

Jersey Potato Export Marketing Board,

piedaloties

Top Produce Ltd,

Fairview Farm Ltd.

* Tiesvedības valoda — angļu.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji K. V. A. Timmermans [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], tiesneši Ž. P. Puisošē [*J.-P. Puissochet*], R. Šintgens [*R. Schintgen*], N. Kolnerika [*N. Colneric*] (referente), S. fon Bārs [*S. von Bahr*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], J. Klučka [*J. Klučka*] un U. Lehmuss [*U. Lohmus*],

ģenerāladvokāts F. Ležē [*P. Léger*],

sekretāre M. F. Kontē [*M.-F. Contet*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 14. septembrī,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Jersey Produce Marketing Organisation Ltd* vārdā — T. Lekoks [*T. Le Cocq*], *advocate*, kā arī M. Šeridans [*M. Sheridan*] un Dž. Saimora [*J. Simor*], *barristers*,
- *States of Jersey* vārdā — S. Nikolla [*S. Nicolle*], QC, R. Plenders [*R. Plender*], QC, V. Beilheiks [*W. Bailhache*], *HM Attorney General for Jersey*, un M. Džerviss [*M. Jarvis*], *barrister*,
- Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — K. Lūiss [*X. Lewis*], pārstāvis,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 3. maijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt EKL 23., 25., 28. un 29. pantu.

- 2 Šis prejudiciālais lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Jersey Produce Marketing Organisation Ltd* [Džersijas produktu tirdzniecības organizāciju] (turpmāk tekstā — “JPMO”) un *States of Jersey* [Džersijas salas likumdevējs], kā arī *Jersey Potato Export Marketing Board* [Džersijā audzēto eksportam paredzēto kartupeļu tirdzniecības pārvaldi] (turpmāk tekstā — “PEMB”) par *States of Jersey* pieņemtā likuma, ar kuru noteikts Džersijā audzēto eksportam paredzēto kartupeļu tirdzniecības režīms (*Jersey Potato Export Marketing Scheme Act 2001*; turpmāk tekstā — “2001. gada likums”), saderību ar Kopienu tiesībām.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienų tiesiskais regulējums

- 3 EKL 23. panta 1. punktā ir noteikts:

“Kopienas pamats ir muitas savienība, kas aptver visu preču tirdzniecību un paredz dalībvalstīm aizliegt savstarpējas ievaduitas un izveduitas nodokļus un visus maksājumus ar līdzvērtīgu iedarbību, kā arī ieviest kopējus muitas tarifus attiecībā ar trešajām valstīm.”

4 EKL 25. pantā ir paredzēts:

“Tevedmuitas un izvedmuitas nodokļi, kā arī citi maksājumi ar līdzīgu iedarbību dalībvalstu starpā ir aizliegti. Šis aizliegums attiecas arī uz fiskāliem muitas nodokļiem.”

5 EKL 28. pants nosaka:

“Dalībvalstu starpā ir aizliegti importa kvantitatīvie ierobežojumi un citi pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību.”

6 Saskaņā ar EKL 29. pantu:

“Dalībvalstu starpā ir aizliegti eksporta kvantitatīvie ierobežojumi un pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību.”

7 EKL 299. panta 4. punkts ir formulēts šādi:

“Šis Līgums attiecas uz tām Eiropas teritorijām, par kuru ārlietām ir atbildīga kāda no dalībvalstīm.”

8 Saskaņā ar šī panta 6. punktu:

“Neatkarīgi no iepriekšējiem punktiem,

[..]

- c) šis Līgums attiecas uz Normandijas salām un Menas salu tikai tiktāl, ciktāl tas vajadzīgs, lai nodrošinātu to noteikumu īstenošanu, kas attiecas uz minētajām salām un ko paredz 1972. gada 22. janvārī parakstītais Līgums par jaunu dalībvalstu pievienošanu Eiropas Ekonomikas kopienai un Eiropas Atomenerģijas kopienai.”
- 9 Protokola Nr. 3 attiecībā uz Normandijas salām un Menas salu (OV L 1972, L 73, 164. lpp.; turpmāk tekstā — “Protokols Nr. 3”), kas pievienots Aktam par Dānijas Karalistes, Īrijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pievienošanās nosacījumiem un Līgumu pielāgojumiem (OV 1972, L 73, 14. lpp.; turpmāk tekstā — “1972. gada Pievienošanās akts”), 1. pantā ir noteikts:

“1. Kopienas noteikumus attiecībā uz muitas jautājumiem un kvantitatīviem ierobežojumiem, jo īpaši šos noteikumus Pievienošanās aktā, Normandijas salām un Menas salai piemēro uz tādiem pašiem nosacījumiem, kā tos piemēro Apvienotajai Karalistei. Jo īpaši, muitas nodokļus un līdzvērtīgas iedarbības maksājumus starp šīm teritorijām un sākotnējo Kopienas, un starp šīm teritorijām un jaunajām dalībvalstīm pakāpeniski samazina saskaņā ar Pievienošanās akta 32. un 36. pantā izstrādāto grafiku.

2. Attiecībā uz lauksaimniecības produktiem un to pārstrādes produktiem, uz kuriem attiecas īpašs tirdzniecības režīms, trešajām valstīm piemēro nodevas un citus ar ievēšanu saistītus pasākumus, kuri izstrādāti Kopienas noteikumos un kurus piemēro Apvienotā Karaliste.

Piemēro arī tādus Kopienas noteikumus, īpaši Pievienošanās akta noteikumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu brīvu apriti un normālu konkurences noteikumu ievērošanu tirdzniecībā ar šiem produktiem.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu izstrādā nosacījumus, saskaņā ar kuriem iepriekšējās daļās minētos noteikumus šīm valstīm piemēro.”

- 10 Padomes 1973. gada 12. marta Regulas (EEK) Nr. 706/73 par Kopienas režīmu, ko Normandijas salās un Menas salā piemēro lauksaimniecības produktu tirdzniecībai (OV L 68, 1. lpp.), kas pieņemta, pamatojoties uz Protokola Nr. 3 1. panta 2. punkta trešo daļu, un kas grozīta ar Padomes 1986. gada 21. aprīļa Regulu (EEK) Nr. 1174/86 (OV L 107, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “Regula Nr. 706/73”), 1. pantā ir paredzēts:

“1. Salās piemēro Kopienas noteikumus, kas piemērojami Apvienotajā Karalistē tādu lauksaimniecības produktu tirdzniecībai, kas minēti Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līguma II pielikumā, un tādu preču tirdzniecībai, kas minētas Regulā Nr. 170/67/EEK un Regulā (EEK) Nr. 1059/69, izņemot noteikumus par kompensācijām un kompensācijas summām, ko Apvienotā Karaliste piešķir par eksportu.

2. Šā panta 1. punktā minēto noteikumu piemērošanai Apvienotā Karaliste un salas uzskatāmas par vienu dalībvalsti.

[..]”

- 11 Saskaņā ar Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 1. lpp.) 3. panta 1. punktu:

“Kopienas muitas teritoriju veido:

— Beļģijas Karalistes teritorija,

[..]

— Portugāles Republikas teritorija,

— Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes teritorija, Normandijas salas un Menas sala.”

Valsts tiesiskais regulējums

- 12 No iesniedzējtiesas sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka 2001. gada likums tika pieņemts, ņemot vērā lauksaimnieku sūdzības par nelielo peļņu, ko tie saņēma par kartupeļu šķirnes *Jersey Royal* pārdošanu, kas ir galvenais salā audzētais lauksaimniecības produkts un kas galvenokārt tiek tirgots Apvienotajā Karalistē.

Šāda situācija tostarp bija izveidojusies konkurences starp tirdzniecības organizācijām dēļ, kā arī sakarā ar lauksaimnieku nespēju vienoties vai ietekmēt nosacījumus, ar kādiem šīs organizācijas veic savas produkcijas tirdzniecību. Šo tirdzniecības organizāciju piedāvātajiem tirdzniecības nosacījumiem ir raksturīgs pārskatāmības trūkums.

- 13 2001. gada likuma 2. pants definē “eksportu” kā “kartupeļu izvešanu pārdošanai ārpus salas vai nu tieši, vai, šķērsojot kādu citu vietu, uz noteiktu atrašanās vietu Apvienotajā Karalistē, Gērnzijā vai Menas salā ar mērķi tur tos patērēt”, jēdziens “kartupeļi” saskaņā ar minēto noteikumu ietver visus produktus, kas iegūti no kartupeļiem vai to pārstrādes rezultātā, neskatoties uz to, vai tie ir lietojami pārtikā vai nē.
- 14 Saskaņā ar minēto likumu ražotāji drīkst “eksportēt” “kartupeļus” tikai pēc reģistrēšanās *PEMB* un tirdzniecības līguma noslēgšanas ar to. Savukārt tirdzniecības organizācijas var pieņemt “eksportēšanai” paredzētos “kartupeļus” tikai tad, ja tās ir noslēgušas vadības līgumu ar *PEMB*.
- 15 Saskaņā ar Džersijas lauksaimniecības produktu tirdzniecības likuma (*Agricultural Marketing (Jersey) Law 1953*; turpmāk tekstā — “1953. gada likums”) 23. panta 1. punkta a) apakšpunktu jebkura persona, kas, pārkāpjot režīma noteikumus, pārdod, piedāvā pārdot vai izsaka piedāvājumu nopirkt reglamentētu produktu, izdara likumpārkāpumu, par kuru maksimāli piemērojamais sods ir naudas sods 200 mārciņu apmērā un/vai brīvības atņemšana uz sešiem mēnešiem.
- 16 Turklāt no 2001. gada likuma 32.–39., kā arī 56. panta un 1953. gada likuma 23. panta izriet, ka *PEMB* ir tiesīga uzlikt sodus reģistrētajiem ražotājiem, kas pārkāpj ar minēto organizāciju noslēgtos tirdzniecības līgumus, un pēc divu

pārkāpumu izdarīšanas informēt par šiem ražotājiem *States of Jersey* Lauksaimniecības un Zivsaimniecības komisiju, kas šajā gadījumā var izslēgt attiecīgās personas no reģistra, tādējādi atņemot tām tiesības slēgt šādus tirdzniecības līgumus.

- 17 Saskaņā ar *JPMO*, *States of Jersey* un *PEMB* sniegtajiem apsvērumiem, starp *PEMB* un ražotājiem noslēgtajos tirdzniecības līgumos ir jābūt ietvertām norādēm attiecībā uz “eksportam” paredzēto kartupeļu audzēšanai atvēlētajām platībām, attiecībā uz *PEMB* apstiprināto personu, kurām var nodot minētos kartupeļus, identitāti, kā arī attiecībā uz saistošajiem kvalitātes standartiem un labas pārvaldības kritērijiem.
- 18 No minētajiem apsvērumiem tāpat izriet, ka starp *PEMB* un tirdzniecības organizācijām noslēgtajos vadības līgumos tostarp ir jābūt ietvertiem noteikumiem attiecībā uz to *PEMB* reģistrēto ražotāju, kuru audzētos kartupeļus šīs organizācijas var tirgot, identitāti, attiecībā uz saistošajiem kvalitātes standartiem, kā arī procedūrām, kas jāievēro tāda kartupeļu daudzuma “eksporta” vai citas darbības gadījumā, kas pārsniedz faktiskās vai plānotās tirgus prasības. Minētajos līgumos tāpat ir jānorāda pamats, balstoties uz kuru, tirdzniecības organizācija iesniedz rēķinu par saviem pakalpojumiem ražotājiem, pārdod kartupeļus pircējiem, saņem to samaksāto maksu un pārskaita šo summu ražotājiem. Minētajos līgumos ir jānorāda arī visi apstākļi, kuru rezultātā šī organizācija var noslēgt darījumu ar trešo personu, pamatojoties uz kādu citu rādītāju, nevis uz tirgus cenu, informācija par jebkuru no izpildes rādītājiem atkarīgu priekšrocību piešķiršanas vai sankciju sistēmu, ko piemēro šī organizācija, kā arī reklāmas vai produktu tirdzniecības veicināšanas pienākumi un visi *PEMB* vai tirdzniecības organizācijas izdevumi.
- 19 *JPMO* uzskata, un *States of Jersey* nav pret to iebildušas, ka no 2001. gada likuma turklāt izriet, ka *PEMB* var diskrecionāri izlemt, vai slēgt tirdzniecības līgumu ar ražotāju, kā arī vadības līgumu ar tirdzniecības organizāciju. Pēc *JPMO* domām, no minētā likuma arī izriet, ka *PEMB* kompetencē tostarp ietilpst kartupeļu iepirkšana, to pārstrāde, pārdošana, transportēšana, to pārdošanas vai tirdzniecības veicināšana,

ar tiem saistītā sadarbība, izpēte vai apmācība, piekrišana aizdevumu izsniegšanai reģistrētajiem ražotājiem, kā arī statistikas informācijas pieprasīšana no reģistrētajiem ražotājiem.

- 20 Saskaņā ar 2001. gada likuma 24. pantu *PEMB* ar rezolūciju var pieprasīt, lai visi reģistrētie ražotāji veiktu iemaksas speciālā fondā, kas paredzēts tā galveno izdevumu un izmaksu segšanai, un piedalītos tā iespējamo zaudējumu segšanā neatkarīgi no tā, vai minētie ražotāji tajā brīdī ir noslēguši tirdzniecības līgumu ar *PEMB* vai nav.
- 21 Komisija savos rakstveida apsvērumos un *JPMO* tiesas sēdes laikā norādīja, un *States of Jersey* to neapstrīdēja, ka minētais noteikums turklāt paredz, ka šie maksājumi tiek aprēķināti saskaņā ar *PEMB* periodiski pieņemtiem lēmumiem, ņemot vērā vai nu ražotāja "eksportēšanai" pārdoto kartupeļu tonnu daudzumu vai teritoriju, ko tas iepriekšējā kalendārā gada laikā atvēlējis kartupeļu audzēšanai.

Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi

- 22 *JPMO* un *Top Produce Ltd*, attiecīgi prasītāja un pirmā pamata lietā iestājusies persona, ir divas no četrām tirdzniecības organizācijām, kas darbojas Džersijā. Abas kopā tās pārvalda aptuveni 80 % no kartupeļu šķirnes *Jersey Royal* eksporta uz Apvienoto Karalisti. Otra persona, kas iestājusies pamata lietā, *Top Produce Ltd* mātes sabiedrība *Fairview Farm Ltd* ir viena no aptuveni 80 kartupeļu šķirnes *Jersey Royal* audzētājiem uz salas.

- 23 Iesniedzējtiesā *JPMO, Top Produce Ltd* un *Fairview Farm Ltd* norādīja, pirmkārt, ka, lai gan 2001. gada likuma mērķis ir reglamentēt tikai eksportu uz Apvienoto Karalisti, tas pretēji EKL 28. un 29. pantam var šobrīd vai nākotnē ierobežot tirdzniecību starp dalībvalstīm. It īpaši šis likums attiecas ne tikai uz tiešo eksportu uz Apvienoto Karalisti, bet arī uz kartupeļu nosūtīšanu uz citu dalībvalsti to pārstrādes nolūkā vai vienkārši tranzītam pirms to galīgās transportēšanas uz Apvienoto Karalisti.
- 24 Iesniedzējtiesa šajā sakarā tomēr uzskatīja, ka 2001. gada likuma 2. pantā ietvertās frāzes “tieši vai, šķērsojot citu vietu” vienīgais mērķis ir nodrošināt, lai, piemērojot minēto tiesisko regulējumu, netiktu nodalīti kartupeļi, kas ar prāmi tiek tieši eksportēti uz Apvienoto Karalisti, un kartupeļi, kas tiek eksportēti, izmantojot Francijā vai citā valstī esošas ostas. Tādējādi minētā iesniedzējtiesa atzina, ka šis tiesiskais regulējums nav piemērojams tādā situācijā, kad kartupeļi tiek nosūtīti uz citu dalībvalsti to apstrādes nolūkā, piemēram, mazgāšanai, iesaiņošanai vai iepildīšanai, lai pēc tam tos transportētu uz Apvienoto Karalisti pārdošanai un patēriņam. Iesniedzējtiesa uzskata, ka vienīgais jautājums tādējādi ir, vai 2001. gada likums pārkāpj EKL 29. pantu sakarā ar to, ka minētais likums attiecas uz kartupeļiem, kas tieši no Džersijas tiek nogādāti Apvienotajā Karalistē un kas šķērso citu dalībvalsti, neatstājot kravas kuģi.
- 25 Otrkārt, *JPMO, Top Produce Ltd* un *Fairview Farm Ltd* apgalvo, ka 2001. gada likums pārkāpj EKL 23., 25., 28. un 29. pantu, jo tā rezultātā tiek traucēta tirdzniecība starp Džersiju un Apvienoto Karalisti.
- 26 Šīs sabiedrības uzskata, ka minētie tiesību noteikumi ir piemērojami šādai tirdzniecībai saskaņā ar Protokolu Nr. 3, it īpaši tā 1. panta 1. punktu. Turklāt,

pat ja pieņemtu, ka EKL 23., 25., 28. un 29. panta piemērošanas nolūkā Džersija un Apvienotā Karaliste ir uzskatāmas par vienu dalībvalsti, minēto tiesību noteikumu mērķis ir arī reglamentēt tirdzniecību starp divām vienas dalībvalsts teritorijām (tostarp skat. 1992. gada 16. jūlija spriedumu lietā *C-163/90 Legros u.c., Recueil*, I-4625. lpp.; 1994. gada 9. augusta spriedumu apvienotajās lietās *C-363/93, no C-407/93 līdz C-411/93 Lancry u.c., Recueil*, I-3957. lpp., un 1995. gada 14. septembra spriedumu apvienotajās lietās *C-485/93 un C-486/93 Simitzi, Recueil*, I-2655. lpp.).

27 Pamata lietā veiktie maksājumi *PEMB* un sankciju piemērošana 2001. gada likuma pārkāpuma gadījumā, pēc minēto sabiedrību domām, ir maksājumi ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību, ko aizliedz EKL 25. pants. Turklāt ar 2001. gada likumu ieviestais režīms tiktāl, ciktāl tas tirdzniecības iespēju pakļauj reģistrācijai, kā arī tādu tirdzniecības līgumu un vadības līgumu noslēgšanai kā tajā paredzētie, ir EKL 28. un 29. pantā aizliegtais importa un eksporta ierobežojums.

28 *States of Jersey* un *PEMB* iebilst, ka it īpaši no EKL 299. panta, Protokola Nr. 3 1. panta un Regulas Nr. 706/73 1. panta 2. punkta izriet, ka kartupeļu tirdzniecībai starp Džersiju un Apvienoto Karalisti ir tikai iekšējs raksturs minētās dalībvalsts ietvaros un tādējādi tai nav nekāda sakara ar EKL 23., 25., 28. un 29. pantā paredzētajām situācijām. Turklāt iepriekš minētie spriedumi lietās *Legros u.c., Lancry u.c.* un *Simitzi* neattiecas uz EKL 28. un 29. pantu, turpretim šajās lietās izskatītie maksājumi vienādi attiecas gan uz dalībvalsts iekšējo, gan ārējo tirdzniecību.

29 Papildus tam EKL 23. un 25. pants nevar būt piemērojams pamata lietā, jo 2001. gada likumā paredzētie maksājumi nav iekasējami un sankcijas nav piemērojamas saistībā ar robežas šķērsošanu.

30 Šādos apstākļos *Royal Court of Jersey* [Džersijas Karaliskā tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai tāds tiesiskais režīms kā Džersijas kartupeļu eksportu uz Apvienoto Karalisti reglamentējošais režīms ir uzskatāms par pasākumu, kam pretēji EKL 29. pantam ir eksporta kvantitatīvajam ierobežojumam līdzvērtīga iedarbība sakarā ar to, ka kartupeļi, kas no Džersijas tiek transportēti tieši uz Apvienoto Karalisti, var šķērsot citu dalībvalsti, taču neatstājot kravas kuģi?

- 2) Vai tāds tiesiskais režīms kā Džersijas kartupeļu eksportu uz Apvienoto Karalisti reglamentējošais režīms ir uzskatāms par nesaderīgu ar [EKL] 23., 25., 28. un 29. pantu tiktāl, ciktāl tas var ietekmēt tirdzniecību starp šo salu un Apvienoto Karalisti (kā arī Gērnsiju un Menas salu) vai var izraisīt ar šo tirdzniecību saistītu maksājumu iekasēšanu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par otro jautājumu

31 Uzdotot otro jautājumu, kurš, kā ir ieteikusi gan *JPMO*, gan Komisija, ir jāizskata vispirms, iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, vai EKL 23., 25., 28. un 29. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem ir pretrunā 2001. gada likumā paredzētais režīms.

- 32 Lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms ir jānosaka, vai šie EK līguma noteikumi ir piemērojami 2001. gada likumā paredzētiem produktiem, proti, Džersijā audzētiem kartupeļiem, kā arī no tiem ražotiem vai to pārstrādes rezultātā iegūtiem produktiem, neskatoties uz to, vai tie ir lietojami pārtikā vai nav.
- 33 Apstiprinošas atbildes gadījumā tālāk ir jānosaka, vai, piemērojot minētos Līguma noteikumus, šādu produktu tirdzniecība starp Džersiju un Apvienoto Karalisti ir uzskatāma par preču tirdzniecību starp dalībvalstīm, kā to apgalvo *JPMO*, vai arī saskaņā ar šiem noteikumiem Džersija un Apvienotā Karaliste ir uzskatāma par vienu dalībvalsti, kā to norāda *States of Jersey*.
- 34 Pēc šī otrā aspekta noskaidrošanas, visbeidzot, ir jāpārbauda, vai šie paši Līguma noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem ir pretrunā režīms, kam ir tādas raksturiezīmes kā 2001. gada likumam.

Par EKL 23., 25., 28. un 29. panta piemērojamību tādiem produktiem kā 2001. gada likumā paredzētie

- 35 Kā izriet no Protokola Nr. 3 1. panta 1. punkta, Kopienas noteikumus attiecībā uz muitas jautājumiem un kvantitatīviem ierobežojumiem Normandijas salām un Menas salai piemēro ar tādiem pašiem nosacījumiem, ar kādiem tos piemēro Apvienotajai Karalistei. Šis tiesiskais regulējums tostarp ietver EKL 23., 25., 28. un 29. pantu.

- 36 Minētais 1. punkts neparedz nekādu atšķirību atkarībā no attiecīgo produktu rakstura. Tādējādi tiesiskais regulējums, uz kuru tas atsaucas, attiecas uz visām precēm, kas tajā parasti paredzētas. Tā kā uz EEK līguma II pielikumā (jaunajā redakcijā — EK līguma I pielikums) minētajiem lauksaimniecības produktiem šajā sakarā neattiecas nekāds īpašs režīms, tie ietilpst minētā punkta piemērošanas jomā.
- 37 Ar Protokola Nr. 3 1. panta 2. punktu nevar apstrīdēt šo secinājumu. Saskaņā ar šo noteikumu lauksaimniecības produktiem un to pārstrādes produktiem, uz kuriem attiecas īpašs tirdzniecības režīms, trešajām valstīm piemēro nodevas un citus ar ieviešanu saistītus pasākumus, kuri izstrādāti Kopienas noteikumos un kurus piemēro Apvienotā Karaliste. Tāpat ir piemērojami tie Kapienu tiesiskā regulējuma noteikumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu brīvu apriti un normālu noteikumu ieviešanu tirdzniecībā ar šiem produktiem. Šajos divos gadījumos attiecīgie noteikumi ir piemērojami Padomes noteiktajos apstākļos.
- 38 Minētais 2. punkts būtībā atspoguļo vēlmi pienācīgi ņemt vērā, ka Kapienas ietvaros lauksaimniecības produkti ietilpst Kapienas lauksaimniecības politikā un ka šajā sakarā tie var būt pakļauti noteiktiem īpašiem tiesiskajiem regulējumiem. Tieši ņemot vērā šo apstākli, šis noteikums paredz veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pienācīgu izveidotā režīma darbību attiecībā uz Normandijas salām un Menas salu, tostarp piemērojot kādu no minētajiem tiesiskajiem regulējumiem šīm teritorijām.
- 39 Savukārt minēto noteikumu nevar interpretēt tādējādi, ka EKL 23., 25., 28. un 29. panta piemērošana lauksaimniecības produktiem ir atkarīga no tā, vai Padome

veic šādus pasākumus un vai Kopienā pastāv kopēja tirgus organizācija attiecībā uz šiem produktiem.

40 Šajā sakarā turklāt ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tas, ka noteiktā lauksaimniecības nozarē nepastāv kopēja tirgus organizācija, neietekmē EKL 28. un 29. panta piemērošanu šīs nozares produktu tirdzniecībai un ka Tiesa ir atzinusi, ka tā tas ir it īpaši to dalībvalstu gadījumā, kas ir pievienojušās Kopienai saskaņā ar 1972. gada Pievienošanās aktu (tieši attiecībā uz kartupeļu nozari skat. 1977. gada 16. marta spriedumu lietā 68/76 Komisija/Francija, *Recueil*, 515. lpp., 17.–21. punkts; 1979. gada 29. marta spriedumu lietā 231/78 Komisija/Apvienotā Karaliste, *Recueil*, 1447. lpp., 12.–18. punkts, un 1985. gada 11. jūnija spriedumu lietā 288/83 Komisija/Īrija, *Recueil*, 1761. lpp., 23. punkts).

41 No visa iepriekš minētā izriet, ka EKL 23., 25., 28. un 29. pants ir piemērojams Džersijas salā audzētajiem kartupeļiem, kā arī to pārstrādes rezultātā uz šīs salas iegūtajiem produktiem, uz kuriem attiecas arī 2001. gada likums.

Par jautājumu, vai, piemērojot EKL 23., 25., 28. un 29. pantu, Apvienotās Karalistes teritorija, Normandijas salas un Menas sala ir pielīdzināmas vienas dalībvalsts teritorijai

42 No paskaidrojumiem, ko iesniedzējtiesa sniegusi kādas iepriekšējās lietas ietvaros, izriet, ka Džersija ir daļēji autonoma Apvienotās Karalistes atkarīgā teritorija, kuru Džersijā pārstāv gubernators (*Lieutenant Governor*). Apvienotās Karalistes valdība Karalistes vārdā ir atbildīga par aizsardzību un starptautiskajām attiecībām (šajā sakarā skat. 1998. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-171/96 *Pereira Roque*, *Recueil*, I-4607. lpp., 11. punkts).

- 43 Džersija nav Apvienotās Karalistes sastāvdaļa. EKL 299. panta 4. punkta izpratnē Džersija ir teritorija, par kuras ārlietām ir atbildīga minētā dalībvalsts.
- 44 Atkāpjoties no minētā 4. punkta, saskaņā ar kuru Līguma noteikumi attiecas uz šādām teritorijām, EKL 299. panta 6. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts, ka šis Līgums attiecas uz Normandijas salām un Menas salu tikai tiktāl, ciktāl tas vajadzīgs, lai nodrošinātu to noteikumu īstenošanu, kas attiecas uz minētajām salām un ko paredz 1972. gada Pievienošanās akts. Šajā noteikumā minētais īpašais režīms ir noteikts Protokolā Nr. 3.
- 45 Vispirms ir jāatgādina, ka Tiesa jau iepriekš ir norādījusi — tāpat kā atšķirību starp Normandijas salu pilsoņiem un citiem Lielbritānijas pilsoņiem nevar pielīdzināt atšķirībai pilsonības dēļ, kāda ir starp divu dalībvalstu pilsoņiem, arī citu Normandijas salu tiesiskā statusa apsvērumu dēļ nevar uzskatīt, ka attiecības starp šīm salām un Apvienoto Karalisti ir pielīdzināmas attiecībām divu dalībvalstu starpā (iepriekš minētais spriedums lietā *Pereira Roque*, 41. un 42. punkts).
- 46 Turpmāk ir jānorāda, ka no Protokola Nr. 3 1. panta 1. punkta izriet, ka Kopienas noteikumus attiecībā uz muitas jautājumiem un kvantitatīviem ierobežojumiem Normandijas salām un Menas salai piemēro “uz tādiem pašiem nosacījumiem, kā tos piemēro Apvienotajai Karalistei”.

47 No šī formulējuma var secināt, ka minēto Kopienas normu piemērošanai Apvienotā Karaliste un salas principā tiek uzskatītas par vienu dalībvalsti.

48 Tas pats izriet arī no Protokola Nr. 3 1. panta 2. punkta pirmās daļas, kurā ietverta atsauce uz nodevām un citiem ar ievēšanu saistītiem pasākumiem, kuri izstrādāti Kopienas noteikumos un kurus "piemēro Apvienotā Karaliste".

49 Šajā sakarā var norādīt, ka tāda Protokola Nr. 3 1. panta interpretācija ir bijusi arī Kopienas likumdevēja rīcības pamatā.

50 Arī no Regulas Nr. 2913/92 3. panta 1. punkta izriet, ka Apvienotās Karalistes teritorija, kā arī Normandijas salas un Menas salas, kopā ņemtas, ir daļa no Kopienas muitas teritorijas.

51 Tāpat no Regulas Nr. 706/73 1. panta 1. un 2. punkta izriet, ka Kopienas tiesiskais regulējums, kura piemērošanu šis noteikums attiecinā uz minētajām salām, ir "Apvienotajā Karalistē piemērojams" un ka šis piemērošanas nolūkos "Apvienotā Karaliste un salas uzskatāmas par vienu dalībvalsti".

52 Pretēji *JPMO* apgalvojumam Protokola Nr. 3 1. panta 1. punktā minētā norāde, saskaņā ar kuru muitas nodokļus un līdzvērtīgas iedarbības maksājumus starp šīm teritorijām "un sākotnējo Kopienas" un starp šīm teritorijām un "jaunajām

dalībvalstīm” pakāpeniski samazina saskaņā ar 1972. gada Pievienošanās aktā paredzēto grafiku, pieļauj šādu interpretāciju.

- 53 Ņemot vērā iepriekš minēto norādi, kas ietilpst tajā pašā noteikumā un saskaņā ar kuru attiecīgos Kopiesas noteikumus Normandijas salām un Menas salai piemēro “uz tādiem pašiem nosacījumiem, kā tos piemēro Apvienotajai Karalistei”, atsauce šajā noteikumā uz “jaunajām dalībvalstīm” ir jāsaprot tādējādi, ka tā attiecas uz Dānijas Karalisti un Īriju, izslēdzot Apvienoto Karalisti. Šo secinājumu turklāt nostiprina arī tas, ka šī atsauce, kā tikko minēts, ir ietverta teikumā, kura vienīgais mērķis ir paredzēt pakāpenisku muitas nodokļu un maksājumu ar līdzvērtīgu iedarbību atcelšanu, kas pastāvēja 1972. gada pievienošanās laikā. Tomēr ir vispārzināms, ka tajā laikā preču tirdzniecība Apvienotās Karalistes un salu starpā nebija pakļauta muitas nodokļiem.
- 54 No iepriekš minētā izriet, ka, piemērojot EKL 23., 25., 28. un 29. pantu, Normandijas salas, Menas sala un Apvienotā Karaliste ir uzskatāmas par vienu dalībvalsti.

Par EKL 23. un 25. pantu

- 55 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienpusēji uzlikts maksājums, kas skar attiecīgās preces sakarā ar robežas šķērsošanu un kas nav muitas nodoklis parastā izpratnē, neatkarīgi no tā nosaukuma un piemērošanas metodes ir uzskatāms par maksājumu ar tam līdzvērtīgu iedarbību EKL 23. un 25. panta izpratnē, pat ja minētais

maksājums netiek iekasēts valsts labā (tostarp skat. 1969. gada 1. jūlija spriedumu apvienotajās lietās 2/69 un 3/69 *Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders, Recueil*, 211. lpp., 18. punkts; 1983. gada 9. novembra spriedumu lietā 158/82 Komisija/Dānija, *Recueil*, 3573. lpp., 18. punkts; 1994. gada 7. jūlija spriedumu lietā C-130/93 *Lamaire, Recueil*, I-3215. lpp., 13. punkts; 2000. gada 21. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-441/98 un C-442/98 *Michailidis, Recueil*, I-7145. lpp., 15. punkts, un 2002. gada 23. aprīļa spriedumu lietā C-234/99 *Nygård, Recueil*, I-3657. lpp., 19. punkts).

- 56 Citādāk būtu tikai tad, ja attiecīgais maksājums būtu atlīdzība par faktiski sniegtu pakalpojumu minētajam pakalpojumam proporcionālas summas apmērā vai ja tas attiektos uz vispārīgo valsts nodokļu sistēmu, kas tiek piemērota sistemātiski saskaņā ar tiem pašiem kritērijiem gan attiecībā uz valsts iekšzemes produktiem, gan attiecībā uz importētiem un eksportētiem produktiem, vai ja noteiktos apstākļos tas tiktu iekasēts sakarā ar kontrolēm, kas tiek veiktas nolūkā nodrošināt atbilstību Kopienas tiesiskajā regulējumā paredzētajām prasībām (tostarp skat. iepriekš minētos spriedumus lietā Komisija/Dānija, 19. punkts, un lietā *Lamaire*, 14. punkts).
- 57 Šajā lietā iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai obligātos maksājumus, kurus *PEMB* var prasīt saskaņā ar 2001. gada likumu, kā arī ražotājiem un tirdzniecības organizācijām, kas pārkāpj ar šo likumu ieviesto režīmu, piemērojamos naudas sodus var uzskatīt par maksājumu, kam ir muitas nodoklim līdzvērtīga iedarbība EKL 23. un 25. panta izpratnē.
- 58 Pirmkārt, attiecībā uz maksājumiem, ko *PEMB* var prasīt no reģistrētajiem kartupeļu audzētājiem saskaņā ar 2001. gada likumu, no Tiesas sēdē sniegtajiem argumentiem var secināt, ka šo maksājumu apmēru *PEMB* var noteikt, vai nu ņemot vērā

attiecīgās personas izaudzēto kartupeļu daudzumu, kāds faktiski ticis eksportēts uz Apvienoto Karalisti, vai platību, ko minētais audzētājs iedalījis kartupeļu audzēšanai.

- 59 Vispirms ir jāatgādina, ka pienākums reģistrēties *PEMB* saskaņā ar 2001. gada likumā paredzēto režīmu un tādējādi pienākums veikt maksājumus, ko attiecīgā gadījumā izlemj minētā organizācija, attiecas uz visiem Džersijas kartupeļu audzētājiem, kas eksportē šos produktus vai nodrošina to eksportu uz Apvienoto Karalisti.
- 60 Minētajā veidā reģistrētajiem ražotājiem uzliktais pienākums veikt maksājumus, kuru apmēru *PEMB* nosaka, ņemot vērā attiecīgās personas izaudzēto kartupeļu daudzumu, kāds no Džersijas ticis eksportēts uz Apvienoto Karalisti, ir saistībā ar šo eksportu iekasēts maksājums, kas attiecas tikai uz minēto eksportēto produkciju un neietilpst vispārējā valsts iekšzemes nodokļu sistēmā, kas tiek iekasēti sistemātiski un saskaņā ar vieniem un tiem pašiem kritērijiem, neskatoties uz attiecīgo preču izcelsmi, eksportētājvalsti vai piegādes mērķi, un kas nav atlīdzība par īpašu vai individualizētu komersantam sniegto labumu tādas summas apmērā, kas ir samērīga ar šo pakalpojumu.
- 61 *States of Jersey* tomēr norādīja, ka tiktāl, ciktāl 2001. gada likums attiecas tikai uz Džersijas kartupeļu "eksportu" uz Apvienoto Karalisti, lai tos patērētu minētajā dalībvalstī, un ciktāl tas tādējādi attiecas tikai uz situācijām, kas ir saistītas ar dalībvalsts iekšējo tirdzniecību, EKL 23. un 25. pants šajā gadījumā nav piemērojams.

- 62 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka iepriekš minētā sprieduma lietā *Lancry* u.c. 32. punktā Tiesa ir atzinusi, ka preču muitas vērtībai proporcionāls maksājums, ko dalībvalsts iekasē par visām precēm, kas tiek ievestas kādā tās teritorijas reģionā, ir maksājums ar ieveduitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību ne tikai tiktāl, ciktāl tas tiek piemērots no citām dalībvalstīm konkrētajā reģionā ievestajām precēm, bet arī ciktāl to iekasē par precēm, kas ievestas šajā reģionā no citas šīs pašas valsts daļas.
- 63 Iepriekš minētā sprieduma lietā *Simitzi* 26. un 27. punktā Tiesa turklāt ir atzinusi, ka tāda pati argumentācija ir jāpiemēro arī tāda maksājuma gadījumā, kas attiecas uz precēm, kuras tiek transportētas no viena reģiona uz citiem šīs pašas valsts reģioniem, lai varētu secināt, ka dalībvalstu *ad valorem* iekasētie maksājumi par precēm, kas tikai transportētas no viena tās reģiona uz citiem šīs valsts reģioniem, ir maksājumi ar izveduitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību.
- 64 Līguma mērķis šajā sakarā bija piešķirt noteikumam par muitas nodokļu un maksājumu ar līdzvērtīgu iedarbību atcelšanu vispārēju piemērojamību un iedarbību nolūkā nodrošināt preču brīvu apriti. Muitas savienība nepārprotami nozīmē, ka ir jānodrošina preču brīva aprīte dalībvalstu starpā un vispārīgi — muitas savienības ietvaros (skat. 2003. gada 23. septembra spriedumu lietā C-30/01 Komisija/ Apvienotā Karaliste, *Recueil*, I-9481. lpp., 52. un 53. punkts).
- 65 Šajā gadījumā ir jāatzīmē, no vienas puses, ka, it īpaši ņemot vērā šī sprieduma 54. punktā minēto secinājumu, tāds maksājums kā šajā lietā, kuru *PEMB* aprēķina, ņemot vērā attiecīgās personas izaudzēto kartupeļu daudzumu, kāds no Džersijas ticis eksportēts uz Apvienoto Karalisti, ir maksājums, kas attiecas uz precēm, kuras no vienas dalībvalsts teritorijas reģiona tiek transportētas uz citu. No otras puses, ir

jāpiebilst, ka, lai gan 2001. gada likums saskaņā ar tā formulējumu attiecas tikai uz kartupeļiem, kas transportēti patēriņam uz Apvienoto Karalisti, tas neizslēdz iespēju, ka minētie kartupeļi pēc to nogādāšanas Apvienotās Karalistes teritorijā tiek eksportēti uz citām dalībvalstīm, kā rezultātā attiecīgie maksājumi var attiekties uz precēm, kas, šķērsojot Apvienoto Karalisti, faktiski tiek eksportētas uz citām dalībvalstīm.

66 Šajā gadījumā šādu atkārtotu eksportu iespēja no Apvienotās Karalistes uz citām dalībvalstīm noteikti šķiet ticama, ņemot vērā, kā izriet no Tiesai sniegtajiem paskaidrojumiem, ka gandrīz visi Džersijā audzētie *Jersey Royal* šķirnes kartupeļi parasti tiek eksportēti uz Apvienoto Karalisti.

67 No visa iepriekš minētā izriet, ka tāds maksājums kā šajā gadījumā, kuru *PEMB* aprēķina, ņemot vērā attiecīgās personas izaudzēto kartupeļu daudzumu, kāds ticis eksportēts uz Apvienoto Karalisti, ir pretrunā ar EKL 23. un 25. pantu.

68 Savukārt, ja *PEMB* izvēlas uzlikt maksājumus, kas aprēķināti, ņemot vērā kartupeļu audzēšanai atvēlētās platības, neparedzot atšķirību atkarībā no tā, vai tie tiek patērēti salā vai eksportēti, šāds maksājums principā nav uzskatāms par maksājumu saistībā ar kartupeļu eksportu.

69 Komisija ir norādījusi, ka šādu maksājumu vispārējais mērķis ir finansēt dažādās *PEMB* darbības, kas galvenokārt ir saistītas ar Džersijā audzēto kartupeļu eksporta

uz Apvienoto Karalisti pārraudzību. Tomēr šāds apstāklis nav pietiekams, lai secinātu, ka minētie maksājumi ir uzskatāmi par maksājumiem ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību, ko aizliedz EKL 25. pants.

70 Otrkārt, attiecībā uz naudas sodiem, ko var piemērot uzņēmumiem 2001. gada likuma pārkāpuma gadījumā, šādus sodus, kuru vienīgais mērķis ir nodrošināt efektīvu minēto noteikumu piemērošanu, nevar atdalīt no šiem noteikumiem, attiecībā pret kuriem tiem ir papildu raksturs.

71 Tādējādi minētie naudas sodi neattiecas nedz uz 2001. gada likuma noteikumiem attiecībā uz maksājumiem, nedz uz citiem noteikumiem, kas paredz maksājumus ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību EKL 25. panta izpratnē.

Par EKL 29. pantu

72 Vispirms ir jānorāda, ka 2001. gada likumā, kas attiecas uz kartupeļu un to pārstrādes produktu "eksportu", nav ietverts neviens pasākums, kas būtu saistāms ar jebkādu importa ierobežojumu, tādēļ šajā gadījumā nav jāinterpretē EKL 28. pants.

73 Attiecībā uz EKL 29. pantu ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šis noteikums attiecas uz pasākumiem, kuru mērķis vai sekas ir eksporta plūsmas

ierobežošana un tādējādi nevienlīdzīgas attieksmes radīšana starp dalībvalsts iekšējo tirdzniecību un tās eksporta tirdzniecību, lai nodrošinātu īpašas priekšrocības valsts ražojumiem vai attiecīgās dalībvalsts iekšējam tirgum par sliktu citu dalībvalstu tirdzniecībai vai ražošanai (tostarp skat. 1979. gada 8. novembra spriedumu lietā 15/79 *Groenveld, Recueil*, 3409. lpp., 7. punkts, un 1992. gada 10. novembra spriedumu lietā C-3/91 *Exportur, Recueil*, I-5529. lpp., 21. punkts).

74 Šajā gadījumā ir vispārzināms, ka ar 2001. gada likumu uzlikto pienākumu mērķis ir reglamentēt eksportēšanai uz Apvienoto Karalisti paredzēto kartupeļu tirdzniecību, turpretī uz produkciju, kuru paredzēts patērēt Džersijas tirgū, šī likuma noteikumi neattiecas.

75 It īpaši minētais likums aizliedz Džersijas ražotājiem piedāvāt eksportam vai eksportēt Apvienotās Karalistes tirgiem paredzētos kartupeļus, ja šie ražotāji nav reģistrējušies *PEMB* un nav noslēguši tādu tirdzniecības līgumu ar minēto organizāciju, kurā tostarp norādītas platības, kuras var izmantot eksportam paredzētās ražas audzēšanai, kā arī tie pircēji, kuriem minētā organizācija ir izsniegusi atļauju. Šo pienākumu neievērošana ir sodāma un atkārtota pārkāpuma izdarīšanas gadījumā var izraisīt reģistrācijas atcelšanu un līdz ar to — eksportēšanas tiesību pārtraukšanu. 2001. gada likums tāpat aizliedz visām tirdzniecības organizācijām veikt minēto eksportēšanu, pretējā gadījumā, ja tās nav noslēgušas vadības līgumu ar *PEMB*, kurā tostarp noteikti pārdevēji, no kuriem tās var iegādāties precī, tās tāpat tiek sodītas.

76 Vispirms ir acīmredzams, ka tāds tiesiskais regulējums jau pēc tā dabas vien var traucēt to Džersijā audzēto kartupeļu eksporta plūsmu, kas paredzēti Apvienotās

Karalistes tirgiem. Šī regulējuma sekas tādējādi ir nevienlīdzīgas attieksmes radišana starp Džersijas iekšējo tirdzniecību un tirdzniecību eksportēšanas nolūkos no šīs teritorijas uz Apvienoto Karalisti, lai nodrošinātu konkrētas priekšrocības salā ražotajai produkcijai vai tās iekšējam tirgum, šajā gadījumā — par sliktu Apvienotās Karalistes tirdzniecībai.

77 Šajā sakarā no iesniedzējtiesas sniegtās informācijas izriet, ka 2001. gada likuma pieņemšanas mērķis bija apmierināt kartupeļu šķirnes *Jersey Royal* audzētāju sūdzības, kuri uzskatīja, ka trūkst pārskatāmības un pastāv pārāk liela konkurence tirdzniecības organizāciju starpā, un ka peļņa no to izaudzētās produkcijas, attiecībā uz kuru ir vispārzināms, ka tā galvenokārt ir paredzēta eksportam uz Apvienoto Karalisti, nav pietiekama.

78 Šā likuma ierobežojošo ietekmi uz eksportu uz Apvienoto Karalisti neapstrīdēja arī *States of Jersey*, kas šajā sakarā aprobežojās ar argumentu, ka, tā kā, no vienas puses, 2001. gada likums attiecas tikai uz minēto eksportu un, no otras puses, piemērojot EKL 28. un 29. pantu, tirdzniecība starp Džersiju un Apvienoto Karalisti ir jāpielīdzina dalībvalsts iekšējai tirdzniecībai, minētie EKL tiesību noteikumi minētajam likumam nav piemērojami.

79 Šajā sakarā tomēr ir jānorāda, ka minētajā analizē nav ņemts vērā fakts, kas jau minēts šī sprieduma 65. punktā, ka, kaut arī 2001. gada likums saskaņā ar tā formulējumu attiecas tikai uz kartupeļiem, kas tiek eksportēti patēriņam uz Apvienoto Karalisti, tas neizslēdz, ka, tiklīdz tie nonāk Apvienotās Karalistes teritorijā, tie vēlāk tiek vēlreiz eksportēti uz citām dalībvalstīm.

80 No tā izriet, ka attiecībā uz *Jersey Royal* šķirnes kartupeļiem, kas tiek transportēti uz Apvienoto Karalisti, ar 2001. gada likumu ieviestie ierobežojumi, kuru galvenās sekas, kā norādīts šī sprieduma 75. un 76. punktā, ir minētās eksporta plūsmas ierobežošana, tāpat var traucēt minēto produktu eksportam uz citām dalībvalstīm un attiecībā uz to tirgiem radīt tādu pašu negatīvu efektu kā attiecībā uz Apvienotās Karalistes tirgu.

81 Kā jau norādīts šī sprieduma 66. punktā, šādu Džersijā audzēto *Jersey Royal* šķirnes kartupeļu atkārtotu eksportu plūsma uz citām dalībvalstīm ir pilnīgi iespējama, ņemot vērā, ka gandrīz visi *Jersey Royal* šķirnes kartupeļi no Džersijas tiek eksportēti uz Apvienoto Karalisti un ka ar 2001. gada likumu ieviestā sistēma, kas aptver šo tirgu, veicina šādas situācijas saglabāšanu. Šajā sakarā it īpaši jāatgādina, ka starp *PEMB* un reģistrētajiem lauksaimniekiem noslēgtajos tirdzniecības līgumos jau iepriekš ir jānorāda platības, kas tiks atvēlētas eksportēšanai uz Apvienoto Karalisti paredzēto kartupeļu audzēšanai.

82 *States of Jersey* savos rakstveida apsvērumos turklāt ir norādījis, ka ar minēto likumu ieviestais režīms nav nesamērīgs attiecībā pret tā mērķi veicināt lojalitāti un pārskatāmību starp ražotājiem un tirdzniecības organizācijām.

83 Šajā sakarā tomēr pietiek norādīt, ka šādus mērķus jebkurā gadījumā var sasniegt ar citiem līdzekļiem, kas atšķirībā no 2001. gada likumā paredzētajiem nav saistīti ar tādu pasākumu ieviešanu, kam ir eksporta kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzvērtīga iedarbība un kas ir aizliegti ar EKL 29. pantu.

84 Visbeidzot, ir jāpiebilst, ka *PEMB* ražotājiem uzliktais maksājums, kura apmērs tiek noteikts atkarībā no kartupeļu audzēšanai paredzētās platības, pārkāpj Kopienas tiesības, jo tas kalpo šīs organizācijas darbības finansēšanai, kas ir atzīta par pretēju EKL 29. pantam (skat. 1983. gada 13. decembra spriedumu lietā 222/82 *Apple and Pear Development Council, Recueil*, 4083. lpp., 32. un 33. punkts).

85 No visa iepriekš minētā izriet, ka uz otro jautājumu ir jāatbild šādi:

EKL 29. pants apvienojumā ar Protokola Nr. 3 1. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem ir pretrunā tāds tiesiskais regulējums kā pamata lietā, saskaņā ar kuru:

- no vienas puses, Džersijas ražotājiem ir aizliegts, pārkāpuma gadījumā paredzot sodu, piedāvāt eksportēšanai vai eksportēt kartupeļus uz Apvienoto Karalisti, ja viņi nav reģistrējušies tādā organizācijā kā *PEMB* un nav noslēguši tirdzniecības līgumu ar šo organizāciju, norādot tostarp platības, kuras var atvēlēt eksportam paredzētajai ražai, kā arī tās personas, kurām atļauts to iegādāties, un,

- no otras puses, ir aizliegts, pārkāpuma gadījumā tāpat paredzot sodu, visām tirdzniecības organizācijām veikt minēto eksportēšanu, ja tās nav noslēgušas vadības līgumu ar minēto organizāciju, norādot tostarp pārdevējus, no kuriem tās var iegādāties preces.

EKL 23. un 25. pants apvienojumā ar Protokola Nr. 3 1. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem ir pretrunā tāds tiesiskais regulējums kā pamata lietā, ar kuru tādai organizācijai kā *PEMB* tiek piešķirtas tiesības uzlikt Džersijas kartupeļu audzētājiem pienākumu veikt maksājumu, kura apmērs tiek noteikts, ņemot vērā attiecīgo personu izaudzēto kartupeļu daudzumu, kāds tiek eksportēts uz Apvienoto Karalisti.

Ar Kopienu tiesībām ir pretrunā tāds maksājums, kas iekasēts vienādos apstākļos, bet kura apmēru minētā organizācija nosaka, pamatojoties uz lauksaimniecības platību, ko attiecīgās personas atvēlējušas kartupeļu audzēšanai, ja ieņēmumi no šīs ražas tiek izmantoti minētās organizācijas darbību finansēšanai, pārkāpjot EKL 29. pantu.

Par pirmo jautājumu

86. Tā kā EKL 29. pants, kā tas izriet no atbildes uz otro prejudiciālo jautājumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretējs tāds tiesību akts kā 2001. gada likums tiktāl, ciktāl tā noteikumi ietekmē eksportu no Džersijas uz Apvienoto Karalisti, nav atsevišķi jāatbild uz pirmo jautājumu. Ir acīmredzams, ka minētā interpretācija ir piemērojama neatkarīgi no tā, vai tādējādi eksportētās preces tiek transportētas tieši uz Apvienoto Karalisti vai tās to attiecīgā gadījumā šķērso caur citā dalībvalstī atrodošos ostu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 87 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) EKL 29. pants apvienojumā ar 1. pantu Protokolā Nr. 3 attiecībā uz Normandijas salām un Menas salu, kas pievienots Aktam par Dānijas Karalistes, Īrijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pievienošanās nosacījumiem un Līgumu pielāgojumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar šiem noteikumiem ir pretrunā tāds tiesiskais regulējums kā pamata lietā, saskaņā ar kuru:

— no vienas puses, Džersijas ražotājiem ir aizliegts, pārkāpuma gadījumā paredzot sodu, piedāvāt eksportēšanai vai eksportēt kartupeļus uz Apvienoto Karalisti, ja viņi nav reģistrējušies tādā organizācijā kā *Jersey Potato Export Marketing Board* un nav noslēguši tirdzniecības līgumu ar šo organizāciju, norādot tostarp platības, kuras var atvēlēt eksportam paredzētajai ražai, kā arī tās personas, kurām atļauts to iegādāties, un,

— no otras puses, ir aizliegts, pārkāpuma gadījumā tāpat paredzot sodu, visām tirdzniecības organizācijām veikt minēto eksportēšanu, ja tās nav noslēgušas vadības līgumu ar minēto organizāciju, norādot tostarp pārdevējus, no kuriem tās var iegādāties preces;

- 2) EKL 23. pants apvienojumā ar EKL 25. pantu, kā arī Protokola Nr. 3 1. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem ir pretrunā tāds tiesiskais regulējums kā pamata lietā, ar kuru tādai organizācijai kā *Jersey Potato Export Marketing Board* tiek piešķirtas tiesības uzlikt Džersijas kartupeļu audzētājiem pienākumu veikt maksājumu, kura apmērs tiek noteikts, ņemot vērā attiecīgo personu izaudzēto kartupeļu daudzumu, kāds tiek eksportēts uz Apvienoto Karalisti;

- 3) ar Kopienu tiesībām ir pretrunā tāds maksājums, kas iekasēts vienādos apstākļos, bet kura apmēru minētā organizācija nosaka, pamatojoties uz lauksaimniecības platību, ko attiecīgās personas atvēlējušas kartupeļu audzēšanai, ja ieņēmumi no šīs ražas tiek izmantoti minētās organizācijas darbību finansēšanai, pārkāpjot EKL 29. pantu.

[Paraksti]